Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 129 (379) ◆ П'ятниця, 10 липня 1992 року ◆ Ціна 1 крб.

ПРИВІТАННЯ

учасникам презентації Міжнародного конкурсу проектів і технічних рішень щодо перетворення об'єкта «Укриття» Чорнобильської АЕС в екологічно безпечну систему

Щиро вітаю учасників презентації Міжнародного конкурсу проектів і технічних рішень, спрямованих на перетворення об'єкта «Укриття» Чорнобильської АЕС в екологічно безпечну систему. Прибуття в Україну представників впливових міжнародних і національних організацій, авторитетних науково-технічних центрів і фірм різних держав, участь у цьому заході дипломатичного корпусу ми розглядаємо як вияв зацікавленості світового співтовариства до проблем, якими живе сьогодні наша молода держава.

Чорнобильська біда, яка дісталась Україні у спадщину від колишнього Радянського Союзу, ось уже понад шість років продовжує хвилювати не лише український, а й близькі нам народи Білорусі і Росії, інших країн. І тому з вдячністю сприймаємо допомогу, яку надають нам світове співтовариство, Організація Об'єднаних Націй, міжнародні урядові і неурядові організації, наукові, ділові кола, приватні особи, щоб пом'якшити вплив наслідків ядерної аварії.

Наочним прикладом цього є і сьогоднішня презентація. Розуміючи стурбованість народів небезпекою, що затаїлася в об'єкті «Укриття», Уряд України оголосив конкурс на краще вирішення проблеми перетворення його в екологічно безпечну систему. Це — унікальне завдання, якого досі не доводилось вирішувати нікому. Дякуючи вам, панове, за участь у цьому заході, висловлюю сподівання, що конкурс стане змаганням ідей і проектів, яке послужить зміцненню віри людей у досягнення науково-технічного прогресу. Впевнений в тому, що успішне розв'язання цієї проблеми стане не тільки актом допомоги Україні, але й важливим внеском у загальнолюдський досвід визначення шляхів усунення подібних загроз світової цивілізації.

Україна є і завжди буде відкритою для світу, сприятиме зміцненню різносторонніх зв'язків, у тому числі науково-технічних, з усіма, хто прагне до взаємовигідного співробітництва.

Бажаю всім учасникам презентації конкурсу творчого натхнення, міцного здоров'я, щастя.

З повагою
Президент України
Л. КРАВЧУК

8 липня 1992 року

Голова Верховної Ради України на Донеччині

Вчора на Донеччину прибули Голова Верховної Ради України І. Плющ та міністр фінансів республіки Г. П'ятаченко. Вони взяли участь у роботі чергової сесії обласної Ради народних депутатів, де обговорювався бюджет області.

Голова Верховної Ради має намір відвідати місто-порт Маріуполь, сільськогосподарські райони шахтарського регіону, зустрітися з колегами-депутатами різних рівнів.

Детальніше про перебування І. Плюща на донецькій землі читайте в найближчому номері.

У КРИМУ ОГОЛОШЕНО МОРАТОРІЙ НА ПРОВЕДЕННЯ РЕФЕРЕНДУМУ

9 липня після 6-денної перерви продовжила роботу 8-ма сесія Верховної Ради Криму. На початку засідання було зачитано заяву народного депутата Криму Вадима Колісниченка, який перебуває в лікарні, щоб, як виняток, вважати його учасником пленарного засідання сесії. Голова Верховної Ради Криму Микола Багров відзначив, що в практиці такого не було, але можна підтримати прохання, оскільки є письмова заява. Через голосування депутати висловилися проти.

Бурхлива дискусія розгорнулась біля мікрофонів. Народний депутат Криму Володимир Круглов заявив, що скасовувати чи оголошувати мораторій депутати не мають права. Це право 250 тисяч кримчан, які підписалися за проведення референдуму... Юрій Рижков сказав, що необхідно провести замість референдуму плебісцит за міжнародними нормами, отримавши на це дозвіл Верховної Ради України. Було запропоновано звернутися до громадян, які підписалися за референдум, і до Республіканського руху Криму, щоб вони скасували проведення цього всекримського опитування населення. Сергій Шувайников запропонував внести до порядку дня сесії питання про довір'я Голові Верховної Ради Криму Миколі Багрову як людині, винній в усьому, що відбувається в Криму.

Однак жодна з цих пропозицій не набрала необхідної кількості голосів. Микола Багров зауважив, що оголошення мораторію — це оптимальний варіант, який дозволить, якщо буде необхідність, повернутися до цього питання в будь-який час.

Депутати прийняли цю пропозицію. За оголошення мораторію на проведення референдуму висловилося 106 депутатів, проти — 17, утрималось — 7.

Біля Верховної Ради Криму зібрався невеликий натовп — не більше як 300 чоловік, які вимагають проведення референдуму. Наметове містечко біля Верховної Ради Криму ще 7 липня припинило своє існування.

Сесія Верховної Ради Криму продовжила свою роботу.

Володимир СКАЧКО,
Олександр ПІЛАТ.
Сімферополь.

У наступному випуску

НОВА РУБРИКА

Примхи ринку! Куди й поділися передплатники-рекордсмени, про яких ще недавно так полюбляли писати наші журналісти. Пригадується замітка дворічної давності про вчителя з Сумщини, котрий щороку передплачував 116 газет та журналів. Сьогодні таке собі не кожний мільйонер може дозволити. А як тоді бути сім'ям середнього достатку, бюджет яких не дає можливості й на дві-три газети спромогтися! Відмовлятися від улюблених видань! Є й інший вихід. Досить зупинити свій вибір на «Голосі України». Відтепер у нашому регулярному «Дайджесті» ви зможете прочитати найцікавіші передруки з інших газет і журналів.

ЯКЩО НЕ ЗДОХНЕ

Користуватися імпортною технікою — нам не первина. Баба моя таке розказувала: коли німці відступали, то покинули у нашому селі коня-ваговоза, здоровенного такого. Він у них був артилеристом, гармату тягав, гаубицю чи що. А ми його пристособили для сільського господарства. Але він недовго прожив — чи не сподобались йому наші «цоб-цобе», чи їсти не було чого,— здох імпортний ваговоз.

А це ось знов беремось за імпортну техніку.

Крекче — але ходить! Бог дасть — не здохне!

Віталій ЖЕЖЕРА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Актуально

Ще одна історична подія

Дуже задоволений своїми переговорами в Мюнхені з керівниками «великої сімки» російський Президент Єльцин. Виступаючи на підсумковій прес-конференції, Борис Миколайович навіть назвав їх «історичною подією». Лідери «сімки» тим часом ухвалили план надання Росії позики в сумі лише мільярд доларів. Щодо загального пакету допомоги на 24 мільярди доларів, то, наголошено в заяві західних лідерів, Росія зможе ним скористатися в разі здійснення всеосяжної програми реформ. За словами канцлера ФРН Коля, країни Заходу невдовзі почнуть обговорювати прохання Єльцина про мораторій на виплату іноземних боргів колишнього Радянського Союзу.

Президент Росії пообіцяв у Мюнхені повністю вивести з Прибалтійських держав війська до середини 1993 року. А також заявив, що припиняється поповнення новобранцями дивізій, дислокованих у Прибалтиці.

За старим сценарієм

Знову звинуватили одне одного у порушенні угоди про припинення вогню Молдова й Придністровська Республіка. Органи влади Придністров'я заявили, що в середу молдовська сторона, скориставшись виведенням придністровцями бойової техніки, піддала артилерійському обстрілу позиції гвардійців та місто Дубоссари. Молдовське МВС спростувало ці твердження і повідомило, що вночі з вівторка на середу масований вогонь вівся по відділу поліції у Бендерах.

Тим часом парламентарії Росії ухвалили постанову, в якій говориться: якщо угода про припинення вогню від 7 липня не виконуватиметься і дії молдовських збройних сил на території Придністров'я не припиняться, російська Верховна Рада вдасться до негайних дійових заходів для захисту життя мирного населення.

Подорожчало, як у нас

У десятки разів подорожчали молочні продукти в Казахстані. Різко зросли й без того високі ціни на м'ясо, яйця та інші продукти. З цього приводу Федерація профспілок республіки звернулася з вимогою до Кабінету міністрів «довести до всіх порядок компенсації витрат населення після подорожчання і протягом липня виплатити її».

Він був зобов'язаний

Єльцин не тільки мав законне право, а й був зобов'язаний заборонити компартію після серпневого путчу, заявив на слуханнях справи КПРС у Конституційному суді РФ президентський представник Шахрай. Він звинуватив компартію у встановленні терористичного режиму в колишньому СРСР. За словами Шахрая, партія була державною структурою, таким собі «тіньовим кабінетом», який розкрадав державні кошти, придушував інакомислячих, знищував своїх противників.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ВІДВІДАННЯ ШТАБ-КВАРТИРИ НАТО

Однією з центральних подій візиту в Брюссель Президента України Леоніда Кравчука стало відвідання ним штаб-квартири Північноатлантичного союзу. В ході розмови з генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером були обговорені питання, пов'язані з забезпеченням безпеки в Європі і перспективами розвитку партнерських відносин між Україною і Північноатлантичним союзом. Потім Леонід Кравчук виступив перед постійними представниками країн — членів НАТО.

Вітаючи українського гостя, Манфред Вернер підкреслив, що він — перший президент однієї з незалежних держав, утвореної на території колишнього Радянського Союзу, якого приймають у штаб-квартирі НАТО. Генеральний секретар дав високу оцінку позиції, зайнятої Україною на міжнародній арені. Вже не раз, заявив він, Україна виправдовувала надії, які покладалися на неї, сприяючи рішенню політичних і військових проблем. Взявши на себе обов'язок стати без'ядерною державою, граючи конструктивну роль у пошуках шляхів врегулювання питань, контролю над озброєннями, вона подає позитивний приклад іншим молодим державам, які шукають своє місце у світовому співтоваристві.

Вернер висловив задоволення прагненням, яке проявили Україна і Росія на зустрічі в Дагомисі, закласти міцну основу своїх двосторонніх відносин. Для всіх нас дуже важливо, сказав він, щоб ці дві ключові держави зближувалися. Ми розраховуємо, що Україна продовжуватиме йти цим шляхом.

Звертаючись до постійних представників країн — членів НАТО, Леонід Кравчук підкреслив, що створення нової безпечної Європи — один з головних напрямків української зовнішньої політики. Україна, сказав він, — одна з найбільших країн в Європі, але вона ніколи не буде створювати загрозу іншим державам. Ми не маємо ні до кого територіальних претензій і не сприймаємо таких по відношенню до України. Україна хоче жити в мирі і згоді з усіма країнами і має намір стати постійно нейтральною державою. Це, однак, не означає, що вона повинна жити в ізоляції. Навпаки, відзначив Президент, у такому статусі ми бачимо потенційні перспективи для рівноправного співробітництва з усіма демократичними країнами.

Президент нагадав, що Україна твердо встала на шлях скорочення і знищення ядерного арсеналу, який дістався їй у спадщину від СРСР. Найближчим часом вона приєднається до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, ратифікує Договір про обмеження і скорочення стратегічних наступальних озброєнь. У той же час він підкреслив, що, добровільно відмовляючись від володіння ядерною зброєю, Україна вправі розраховувати на чіткі гарантії своєї національної безпеки на випадок можливої загрози з боку однієї з ядерних держав. Ми бачимо такі гарантії в дружньому ставленні до України інших країн, у першу чергу європейських, заявив Президент.

Наприкінці Леонід Кравчук запевнив, що його країна зробить все, що від неї залежить, щоб Європа ста[ла] справжнім континентом ми[ру] і згоди. Наші зусилля в цьому напрямку, підкреслив він, будуть більш ефективними, якщо вони здійснюватимуться у співробітництві з Північноатлантичним союзом.

«ОСТАННІЙ ДЕНЬ СТАРОЇ НБСЄ І ПЕРШИЙ ДЕНЬ НОВОЇ»

ХЕЛЬСІНКІ, 9 липня. (Спеціальні кореспонденти УКРІНФОРМ Віктор Демиденко і Рудольф Хілтунен). Сьогодні тут почалась зустріч глав держав і урядів НБСЄ. У ній бере участь Президент України Леонід Кравчук, який прибув сюди вчора увечері з Бельгії після дводенного робочого візиту.

Оглядачі одностайно відзначають важливість досягнення в останню хвилину підготовки заключного документа компромісу в питанні про виведення російських військ з країн Балтії і припинення роботи (але не виключення) Югославії в НБСЄ до жовтня. Щиток зі словом «Югославія», як і раніше, стоїть на одному з столів, але за ним ніхто не сидить.

Глави делегацій виголошують свої промови (кожному дається не більше 10 хвилин). Ця процедура розрахована на чотири пленарних засідання 9 і 10 липня. Потім відбудеться підписання заключного документа.

З опублікованих сьогодні інтерв'ю з деякими керівниками делегацій і міністрами закордонних справ можна винести за дужки дещо спільне: багато хто вважає, що НБСЄ повинна, нарешті, дістати дійовий інструмент впливу на запобігання і відвернення конфліктів.

Ця тема простежується і в матеріалах, які стосуються перебування в Хельсінкі Президента України Леоніда Кравчука. Наводяться його слова, сказані в аеропорту після прибуття про те, що Україна вітала б направлення в Молдову спільних миротворчих сил для ліквідації конфлікту.

Сьогоднішній Саміт, пише одна з газет, це останній день старої НБСЄ і перший день нової.

Газети повідомляють також про вчорашню зустріч Президента Кравчука у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі з її генеральним секретарем Манфредом Вернером і про хід переговорів. Публікується фото Кравчука і Вернера, які розмовляють між собою.

Учора Леонід Кравчук зустрівся з керівниками ряду держав і урядів.

У ході зустрічі з Президентом Болгарії Желю Желевим відбувся обмін думками про роль НБСЄ у розв'язанні кардинал[ьних] проблем міжнародного життя, врегулюванні збройних конфліктів політичними методами.

Проблеми розвитку двосторонніх відносин між Україною та Ірландією було обговорено на зустрічі гл[а]ви української держави [з] Прем'єр-міністром Альбертом Рейнольдсом. Обговорено пріоритети майбутнього співробітництва. Ірландія має намір подати сприяння Україні в розвитку транспорту, сільського господарства, індустрії туризму. Леонід Кравчук підтримав пропозицію Прем'єр-міністра Ірландії і запропонував найближчим часом створити групу експертів по розробці конкретних програм.

В. Лановий: «Боротися — означає працювати»

Другого дня після парламентського слухання питання про довір'я урядові віце-прем'єр-міністр В. Лановий влаштував прес-конференцію для українських та зарубіжних журналістів.

Ні в кого з представників засобів масової інформації, хто прийшов на цю зустріч, не було сумніву: В. Лановий оголосить про свою відставку. Такий принаймні хід диктувала логіка останніх подій. Та й поривання його до трибуни останнього сесійного дня було оцінене всіма не інакше, як прагненням оголосити привселюдно про намір залишити урядову ложу.

Однак віце-прем'єр у перші ж хвилини зустрічі оголосив: я залишаюся працювати.

— Нині Україна опинилася в епіцентрі політичних подій,— сказав він.— Те, що діється в нас, викликає пильний інтерес в усьому світі. Та й не можуть люди бути байдужими до того, що робиться в такій великій країні. На жаль, Україна поки що відстає від сусідніх держав у проведенні економічних реформ. І ситуація на споживчому ринку у них краща, ніж у нас. Але робота йде, хоч ми цього не афішуємо. Ми готуємося до нових рішучих кроків у проведенні економічної реформи, приступили до розроблення стратегічного плану розвитку економічних перетворень. І кинути в цей відповідальний час почате означало б виявити легкодухість, відступити від задуманого, займатися не ділом, а інтригами. В мене є сили, бажання виявити наполегливість у роботі, і я діятиму для майбутнього України.

В. Лановий висловив жаль, що останнім часом всі невдачі у здійсненні економічної реформи були перекладені особисто на нього, так само, як і останні непопулярні заходи уряду України. Але це наслідки політичної боротьби, а не реальних оцінок подій. Все-таки Україна у здійсненні реформ просувається вперед. Та й споживчий ринок хоч поволі, але поліпшується — хоча б тим, що зростає забезпеченість людей продовольчими і промисловими товарами.

Наступні тижні й місяці В. Лановий назвав переломними. З одного боку, загострилася боротьба навколо економічних реформ. Неосоціалістичні сили, як сказав віце-прем'єр, повели атаки на саму суть реформ, про що свідчить державна програма приватизації, котра на сесії Верховної Ради значно урізана і підправлена. З другого, посилюється темп введення самих змін у нашому господарстві. В осінь ми повинні ввійти з глибоким наступом на всіх ділянках економічної реформи. За два перехідні місяці треба дуже багато зробити. І я не можу, ще раз наголосив В. Лановий, у цей час залишити поле бою. Комусь треба боротися за те, що почали.

— У мене нині з'явився міжнародний авторитет,— сказав віце-прем'єр,— і моя відставка поставила б під удар уже підписані вигідні контракти в Америці та інших країнах.

Відповідаючи на запитання журналістів, Володимир Тимофійович у першу чергу підкреслив, що він не претендує на посаду голови уряду. У нього єдине бажання — працювати. І він не хоче скаржитися на якесь протистояння. Навпаки, тепер відчуває до себе більше розуміння, підтримки, хоч у деяких міністерствах його вказівки відверто ігнорують.

В. Лановий виклав основні напрями дальшого поглиблення економічної реформи в Україні. Це реалізація програми комерціалізації торгівлі та сфери побутового обслуговування, яка фактично саботується. Це демонополізація, підтримка підприємництва, допомога малим підприємствам. Необхідно повести великомасштабну приватизацію, а також дати поштовх аграрній та земельній реформі. Разом з тим мають відбуватися комерціалізація банків, зовнішньоекономічна, податкова реформи. Нині закінчується робота над створенням таких фінансових, податкових важелів, щоб заохотити людей до підприємницької діяльності.

Повертаючись до парламентських подій, один з кореспондентів запитав: «Чи не зашкодить вашому міжнародному авторитету те, що вчора ви говорили одне (про свою відставку), а сьогодні — інше?».

В. Лановий відповів:

— Всі мої дії зумовлені тільки одним: проведенням економічної реформи. Я подивився на ситуацію з парламентської точки зору, а й із загальнополітичної. Була дуже велика стурбованість американських інвесторів. І я залишився, інакше зупинилися б підписані угоди.

Віце-прем'єр-міністр висловив сподівання, що його нелегку роботу підтримають нові політичні сили, а економічні реформи найближчим часом дістануть новий, успішний поступ.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
парламентський оглядач.

БУДІВЕЛЬНИЙ КОНВЕЙЄР

Точка зору

ЯК ЙОГО ПРИВАТИЗУВАТИ

Порятунком для економіки України повинна стати приватизація виробництва. Але не заялложена і не затерта словесними суперечками, не заплутана бюрократичними іграми властьімущих відомств. І не знищена в зародку кавалерійською штурмовою атакою на зразок різних кампаній у минулому.

Верховна Рада України прийняла довгождані закони про приватизацію. Є укази Президента про комерціалізацію торгівлі. Та вже проглядається повчальна аналогія із законодавчими актами колишнього Союзу, що їх не виконували: це невиконання було однією з причин падіння Горбачова-політика. Але ще гірше, коли рішення, що їх приймають від самого початку, несуть у собі солідну частку популізму і мало враховують можливі негативні наслідки прямолінійного підходу, побудованого на політичній вигоді моменту.

Одна з найскладніших галузей господарства країни за економічними та технологічними зв'язками — будівництво. В ньому тісним вузлом зав'язані всі складові інвестиційного процесу — фінансування, проектування, будівельне виробництво, забезпечення матеріалами, поставка обладнання та багато іншого, і безпосередньо будівельного виробництва, в якому теж цілий ряд ланок — загальнобудівельні та спеціалізовані трести, домобудівні комбінати, підприємства будіндустрії, трести механізації, автотранспортні організації, управління комплектації. Усі вони покликані працювати на кінцеву мету генерального підрядчика — введення об'єктів. І всі вони створювались і розвивались генпідрядчиком для роботи на цю кінцеву мету.

Ось тут і починаються протиріччя між інтересами технології будівництва та концепціями розробників програм демонополізації і приватизації.

Заради справедливості слід визнати, що автори програм згадали таке поняття, як технологічні зв'язки. Висловили побажання, щоб ці зв'язки враховувались у ході приватизації конкретних об'єктів. Але сказали це настільки несміливо й дипломатично, що їхніми побажаннями будь-хто спокійно може знехтувати. Тим більше, що захисту технологічних зв'язків закон не передбачає взагалі. І для вільного тлумачення — можливостей хоч відбавляй.

Нині законодавство надає право будь-яким структурним підрозділам самовизначатися і приймати рішення про вихід з існуючих усталених структур. Подивімось, до чого це може привести в будівництві.

У нашій галузі традиційно головна постать — трест. Він має переважну більшість різнопрофільних виробничих потужностей, які забезпечують весь цикл будівництва від нуля до здавання «під ключ». Ці потужності були створені й постійно розвивалися працею і за рахунок коштів усього будівельного колективу. В їх ряду — управління й дільниці опоряджувальних робіт, механізації, автотранспорту, комплектації і постачання, заводи залізобетонних виробів і деревообробки, дитячі садки, пансіонати, будинки культури. Більшість із них залишалась у складі тресту, а окремі, за обопільною згодою, виділялися в самостійні. Але важливо, що і в такому вигляді ці підприємства працювали зі своїм засновником у щонайтіснішому зв'язку, на його кінцеву мету. Управління було спільним.

Нині ж Закон «Про підприємства в Україні» забороняє у складі однієї юридичної особи, котрою є генпідрядний трест, мати інші самостійні підприємства. Цим внесено штучні ускладнення і дано правовий поштовх до розриву налагоджених і багаторічною практикою перевірених технологічних та господарських взаємовідносин. А між тим усе могло бути вирішене зовсім просто: надання економічної самостійності підрозділам і водночас збереження статусу юридичної особи за трестом чи прирівненою до нього структурою. І в цьому не було б ніякої суперечності — світова практика тому підтвердження.

Вражає, але вся ідеологія прийнятих концепцій демонополізації та приватизації спрямована тільки на дроблення існуючих виробничих комплексів. Ніби тільки в цьому шлях до оздоровлення економіки. Ще більше дивує, що найскладніша галузь — будівництво — поставлена у програмі першочергової приватизації на одну лінійку з підприємствами торгівлі, громадського харчування й побутового обслуговування.

Таке реформаторство, побудоване на зруйнуванні, зовсім не враховує економічну доцільність намічених кроків. Воно схоже на стрижку під один гребінець. Вітчизняний і зарубіжний досвід показує, що тільки великі будівельні підприємства спроможні споруджувати нові виробництва в металургії, хімії, машинобудуванні, агропромисловому комплексі та інших основних галузях. Це ж стосується і таких гострих проблем, як будівництво сіл для чорнобильців і житла для кримських татар. Важливі державні завдання можуть бути вирішені тільки зосередженням сил, але аж ніяк не розпиленням, до чого штовхає концепція демонополізації. Будівництво за своєю суттю ніколи не було і не є монопольним виробництвом. Ним займаються державні, орендні, кооперативні, спільні організації, роботи ведуться господарським способом і індивідуально. Тому штучне дроблення колективів, що вже склалися, під популістським прапором створення конкуренції — просто безглузде.

Вже є промовистий приклад нашого відставання і неконкурентоспроможності. Українські будівельники не змогли навіть взяти участь у конкурсі на право бути генпідрядчиками містечок для військовослужбовців, яких виводять з Німеччини. Перемогли в ньому зарубіжні фірми, тому, що мають солідні фінансові та технологічні можливості. А що буде після примусової демонополізації? Якщо зараз «фірмачі» ще взяли кілька організацій в субпідрядчики, то тоді їм потрібна буде тільки наша дешева робоча сила — і більш нічого. Коли ж, нарешті, нас навчить свій же досвід минулих руйнувань? Коли ж від принизливих розмов про наше колоніальне минуле ми перейдемо до побудови потужної економіки незалежної держави?

Мірилом для всіх структурних перетворень повинна бути ефективність виробництва в загальнодержавному обширі. Якщо в сільській місцевості виправдали себе організації типу ПМК і госпрозрахункових дільниць, то їх не можна переносити на велике промислове та цивільне будівництво. Завод, театр, житловий масив «по зубах» тільки сильному будівельному колективові з досконалою виробничою базою. Не випадково в розвинених країнах будівництво в основному зосереджене в концернах, корпораціях, великих спеціалізованих фірмах. Існує в цій галузі і малий бізнес, але він відіграє допоміжну роль. Все це треба враховувати, тверезо зважувати і в жодному разі не можна займатися шаблонним адмініструванням. А між тим спроби цього є: будівельників зобов'язали в 1992 році приватизувати не менш як 15 процентів потужностей. Звідки взято таку цифру, якщо ще нема механізму приватизації, не оцінені основні фонди, не визначений порядок їх викупу?

При проведенні демонополізації та приватизації мають панувати міркування економічної вигоди для держави, з одного боку, і з другого — для трудових колективів як майбутніх володарів власності. Приватизація не може бути самоціллю, її завдання — підняття ефективності виробництва. Та без врахування технологічного процесу можна наламати дров. Деякі факти руйнування виробничого ланцюжка при досягненні окремими ланками самостійності вже є. Не можна заспокоювати себе ілюзіями про високу свідомість (в плані державних інтересів) трудових колективів та їх керівників: усі вони прагнуть до первинного збагачення будь-якою (!) ціною, забуваючи про сусіда й колегу. Наприклад, автобаза, створена для перевезення будівельних вантажів, зайнялась візникуванням на стороні. Управління механізації відмовилося виділяти генпідрядчикові техніку, раніше придбану на кошти цього ж генпідрядчика. Управління комплектації вирішило, що буде займатися не цеглою чи цементом, а торгівлею ширвжитком. І будівельний конвейєр зупиняється.

На жаль, сприяє цьому своїми діями Фонд державного майна, котрий дає дозвіл будь-яким первинним організаціям єдиного будівельного комплексу на вихід із структурного, а значить і з технологічного підпорядкування. Він став непогрішним державним монополістом, власником усього того, що називається народним господарством. Вийшов чистий парадокс: трести, заводи, інститути об'єднались зі своїм майном у добровільну виробничу корпорацію, дали їй повноваження, але не можуть через неї розпоряджатися цим своїм майном. Нашої думки Фонд навіть не питає, підходить до проблеми формально і працює не з виробничниками, а з новими міністерствами. Причому все це всупереч законодавчому рішенню, яке забороняє міністерствам втручатися в господарські справи!

З урахуванням усього викладеного найбільш прийнятним шляхом для будівельного виробництва було б перетворення технологічно пов'язаних організацій і підприємств в акціонерні товариства. На основі економічної взаємозалежності колективів вони створять умови для злагодженої роботи всього ланцюжка. Тоді добробут усіх їх залежатиме від спільної роботи на кінцевий результат. Реалізувати таке завдання зможуть тільки самі колективи в особі своєї корпорації, якщо їй нададуть функції холдингової компанії. Та цьому поки що заважає недостатня законодавча і нормативна база.

Володимир ПЛИТІН,
президент корпорації «Укрбуд».

Фото Валентина ХОМЛАКА.

ІДУТЬ У ВІЙСЬКА ЛЕЙТЕНАНТИ...

Армія

У СІМФЕРОПОЛЬСЬКОМУ вищому військово-будівельному училищі нині багато змін. З його назви знято слово «політичне», на фронтоні контрольно-пропускного пункту зроблено українською мовою нову вивіску, яку увінчує малий Державний герб України. До речі, це, як то кажуть, перша ластівка в Криму. На території училища бачимо портрети українських князів, гетьманів, воєначальників минулого. Майорять українські державні прапори. Начальник училища народний депутат України генерал-майор Віталій Павличенко пишається усім цим, вважає, що при розбудові Українського війська першорядне значення має саме виховання майбутніх офіцерів. З /2495 курсантів училища понад 91 відсоток присягнув на вірність Україні. А серед офіцерів — 370 із 372.

28 червня в училищі було справжнє свято. Випускникам вручили дипломи. Оркестр виконує Державний гімн України. Зворушено говорить генерал Павличенко теплі слова. По-батьківському напучує вихованців, бажає їм творчих злетів, щасливої служби. 442 випускники служитимуть у незалежній Україні, решта 220 — у країнах СНД. Приємно бачити на одностроях молодих українських офіцерів поруч з академічним значком зображення Державного герба України. Вісім випускників закінчили училище із золотою медаллю, а 78 отримали дипломи з відзнакою.

Розмовляю із золотим медалістом Віктором Матвійчуком. Лейтенант хвилюється, в його очах — радість.

— Знаєте, аж не віриться,— каже він,— що служитиму в Українській армії. От приїхали батьки, сестра, у них сльози на очах. Поздоровляють, передають вітання від односельців, друзів. Поїду додому у відпустку, а там — на службу.

Сергій Павлів і Микола Боровик товаришують з першого курсу. І не біда, що перший з них житомирець, а другий — кримчанин. Служимуть разом, у Кримському армійському корпусі Одеського військового округу.

— Ви не уявляєте,— пристає до бесіди Сергій,— які ми щасливі. Служити в Українському війську мріяли наші батьки, діди... І ми надзвичайно раді, що дійждалися цієї днини. Зробимо все від нас залежне, щоб ставала могутнішою наша держава, служитимемо їй так, як велить дана нами присяга.

...Хлопці їдуть у війська. А в училищі готуються приймати нове поповнення. Вперше вступні іспити можна складати на вибір — українською або російською мовою. У Віталія Купріяновича великі плани. На часі — створення при училищі військового ліцею, де юнаки навчатимуться з 9-го по 11-й класи. А далі — хто куди захоче — або в це, училище, або в якесь інше в Україні. А якщо юнак за три роки передумає, не захоче поєднувати своє життя з армією, будь ласка,— до цивільного вузу.

Та все це попереду. Сьогодні ж ми від душі зичимо молодим офіцерам: «Щасливої дороги, відмінної служби, молоді лейтенанти!».

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Телеграфним рядком із Сум

КРОВ ЗА КРОВ

Триста сумчан стали власниками «Чекової книжки донора». Цю новацію запровадила обласна станція переливання крові. Відтепер донори, у разі необхідності, можуть безкоштовно отримати у будь-якому лікувально-профілактичному закладі потрібну кількість крові або ліків з неї. І не лише вони, а — за письмовою згодою — рідні, друзі, знайомі.

БІДНА ЖІНКА...

Те, що невідомі, скориставшись незачиненою кватиркою, «обчистили» помешкання сумчанки Н., навряд чи привернуло б увагу широкої громадськості, якби не одна обставина. Сума збитків, завданих непроханими гостями простій робітниці одного з підприємств обласного центру, складала 16 мільйонів карбованців...

НЕ СІЯЛИ — А РОСТЕ

Дорідний врожай гречки дозріває на городах у тих господарів, які, взявши весною земельні ділянки, не змогли з якихось причин щось там посадити-посіяти. Спостерігається це дивне явище поблизу села Шпилівки Лебединського району. Інопланетяни ні при чому. Просто торік на цих землях місцевий колгосп вирощував гречку. Як вирощував і як збирав — тепер видно усім.

ПРИЄМНИЙ СЮРПРИЗ

Недавно жителі древнього Путивля змогли придбати у магазинах цілком їстівний і навіть смачний хліб. Таку невеличку радість їм організували батьки міста з нагоди прибуття до Путивля представника Президента по Сумській області.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Дожилися

«ТОЙ МУРУЄ, ТОЙ РУЙНУЄ»

У кількох кілометрах від Каховки розкинулися тисячі городів, на яких порядкують міські жителі. Останнім часом тут почастішали атаки на дачі. Рвуть полуницю, цибулю, часник, викопують молоду картоплю. Не обминають грабіжники і новобудови. В одного господаря зникло кілька тисяч штук цеглин, в другого — столярка, в третього двері вирвали з одвірками. Крадуть шланги, обприскувачі, драбини, навіть пічку-буржуйку прихопили.

Власники дач не виключають самосуду, якщо зловлять грабіжника. Коли влада не може нас захистити, кажуть вони, то будемо захищатися самі. З усіма наслідками, що звідси випливають.

Володимир ГОРОБЕЦЬ.
Херсонська область.

Захистити свої позиції

Кременчуцька міська організація Народного Руху України, що в Полтавській області, виступила із зверненням-заявою до співголів НРУ Івана Драча та В'ячеслава Чорновола, Центрального Проводу, крайових і районних організацій Руху, а також до політичних партій та громадських організацій. «Сьогодні, — говориться в цьому документі,— в умовах зовнішнього тиску на Україну та економічної кризи всередині її, активізації відповідних політичних сил, які прагнуть повернути життя в Україні на старі рейки, тим самим перекреслити досягнуте Референдумом 1 грудня 1991 року, особливо вагомою для Незалежної України мала б стати об'єднуюча роль Народного Руху України. Такий задум, який став одним із головних принципів Статуту, затвердженого 2-м з'їздом НРУ, на жаль, не здійснився. Більше того, на 3-х Зборах НРУ намітилась тенденція до руйнування основ напрацьованого за 3 роки становлення організації. Прихильниками департизації Народного Руху продемонстровано не лише нетерпимість до іншої тактики чи позиції, але й низький рівень політичної культури загалом, невміння зберегти добрі традиції, повагу до тих, хто розпочав велику роботу по утворенню Руху. Досить згадати епізоди ганебної реакції залу на виступ Лариси Скорик (хоча її прогноз щодо майбутнього РУХу сьогодні здійснюється), абсолютно несправедливе ставлення до колишнього голови Координаційної Ради Миколи Поровського, який енергійно працював по розбудові структур НРУ, проявив воістину титанічні зусилля в організації пам'ятних усій Україні заходах: козацького свята в Капулівці та інше. За сьогоднішньою ситуацією в керівних структурах Народного Руху неважко угледіти давню національну хворобу: нездоланний потяг до гетьманщини, до булави. І якби ж мова йшла про необхідність трансформації РУХу, виходячи, мовляв, із відповідності ситуації, вдосконалення й поліпшення форм його діяльності. Але, як свідчить аналіз, це далеко не так. Компроміс, досягнутий 3-ми Зборами Руху, виявився хистким і недовговічним. «Війна амбіцій» у Центральному Проводі особливо вплинула на позицію керівництва крайових організацій, менш зачепила низові осередки, бо вони виконували конкретну роботу в своїх регіонах. Там, де перемагали амбіції, намітилася тенденція до ворогування. Негаразди в стосунках між окремими керівниками політичних організацій переносилися на взаємини між самими організаціями. Стало типовим: замість того, щоб вдосконалювати тактику та стратегію політичної діяльності, рухівці почали шукати «ворогів», не гребуючи ні методами, ні особистостями.

Вважаємо, що поправки до Статуту про департизацію керівних структур, внесені 3-ми Зборами НРУ на вимогу В'ячеслава Чорновола та численних його прихильників, є ніщо інше, як партизація Руху.

Зваживши ситуацію, яка склалася, керуючись метою збереження найоптимальнішої для нашого регіону організаційної структури, Кременчуцька міська організація НРУ змушена заявити: «Виходячи з необхідності збереження здорових політичних сил міста на тлі перетворення НРУ на опозиційну партію, з метою захисту своєї позиції, Кременчуцька міська організація НРУ буде змушена реорганізуватися в міське громадсько-політичне об'єднання «Рух за державність і демократію».

В партіях і рухах

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Вісті з Києва

УСЕ ПОЧИНАЛОСЬ ЗІ СТАНЦІЇ

Станцію юних туристів Києва при міському управлінні народної освіти перейменовано у Міжнародний центр дитячо-юнацького туризму з відповідним статусом. Це рішення викликане істотним розширенням географії дитячого міжнародного туризму, посиленням інтересу зарубіжних молодіжних організацій до життя і справ школярів суверенної України. Щороку вчорашня станція юних туристів гостинно приймала близько 15 тисяч дітей з європейських, латиноамериканських, африканських країн і США. Відтепер гостей прибуде, бо вже надходять заявки із ближнього закордоння. Девіз центру — «Ласкаво просимо!» Але його втілення залежить, на жаль, не стільки від дітей, як від дорослих.

С. СЕРГІЄНКО.

В МЕНЮ — ГОТЕЛЬ ПО-ШВЕЙЦАРСЬКИ

У перших числах серпня адміністрація Залізничного району столиці зустрічатиме представників проектно-будівельної швейцарської фірми «Dzand Manoiar internation». Разом із міською владою і ГоловАПУ вирішуватиметься доля торговельно-готельного комплексу по вулиці Урицького. За протоколом попередніх намірів швейцарська сторона береться за фінансовий бік і власне саме будівництво. В разі схвалення проекту архітекторами і держадміністрацією міста — мова зайде про розподіл майбутніх прибутків. Район вже зараз погоджується принаймні на 5—10 відсотків, бо 15 років тільки й сподівається на пожвавлення торгівлі на вулиці Урицького.

С. ВУСАТИЙ.

«УІС» ВИСТУПАТИМЕ НА БІС

Минулого четверга представники держадміністрацій усіх районів Лівобережжя Києва, кооператори і підприємці зібрались в Дніпровському районі з метою воочевидь переконатися в унікальних можливостях пристрою «УІС», який виготовляється на одному з конверсійних підприємств Казані. Унікальних, бо він дозволяє зменшити викиди оксиду вуглецю через вихлопні гази автотранспорту — учетверо-шестеро, при цьому заощаджуючи пальне. Виробники з науково-промислового підприємства «Пластек» переконали, що це не вигадка, посадовивши за кермо автомобіля водія, а згодом з допомогою контрольно-вимірювальних приладів здійснивши на очах усіх нехитрі підрахунки. Від оплесків ледь утрималась.

В. ЛИННИК,
завідуючий сектором держадміністрації Дніпровського району.

Оказії

ПОШТА-МАНДРІВНИЦЯ

У 1960 році при Ужгородському і Львівському поштамтах були створені міжнародні дільниці (Ужгородську згодом перевели до Чопа). Ламаючи імперські структури, Мінзв'язку зайнявся і цими: з 16 липня вони будуть закриті, кілька десятків людей залишиться без роботи.

У сучасних умовах це нормальне явище. Ненормальне інше: тепер кореспонденція з Угорщини, Чехо-Словаччини, яка в основному адресується на Закарпаття, а також із Польщі та інших країн зарубіжжя спочатку транспортуватиметься до Києва, там сортуватиметься і лише тоді відправлятиметься назад, у західні області.

Начальник Чопського вузла зв'язку Микола Валько вважає, що така пертурбація обійдеться Україні в мільйони карбованців. До того ж сповільниться доставка кореспонденції.

ІА «ІНТЕЛЕКТ».

Сумні ювілеї

ЧИ ЗАЦВІТЕ ПАПОРОТЬ ПІСЛЯ 6 ЛИПНЯ?

Зустрічаються однокласники. Зустрічаються однокурсники. Зустрічаються однополчани... 6 липня вперше за двадцять останніх років зібралися на свій ювілей колишні співробітники Інституту філософії Академії наук України.

Зібралися на сумний ювілей. 6 липня 1972 року інститутом прокотилася перша хвиля арештів. За антирадянську агітацію і пропаганду, поширення самвидавної літератури на довгі роки ув'язнення відбули «в места не столь отдаленные» Василь Лісовий і Євген Пронюк, були звільнені з роботи як «неблагонадійні» наукові співробітники Світлана Кириченко, Василь Бишовець, Сергій Кудра, Володимир Жмир, Федір Канак, Вікторія Цимбал, Микола Роженко, Вадим Пеньківський... Багато із них так і не працюватимуть за фахом, навіть тоді, коли настануть часи незалежності й суверенітету України, за які вони завжди боролися і постраждали. Бо й досі колишні інакомислячі філософи не реабілітовані як наукові співробітники Інституту філософії АН України.

6 липня, напередодні купальської ночі (мабуть, це дуже символічно, бо за народними переказами, всупереч усім науковим постулатам, у цю ніч папороть таки цвіте) колеги-однодумці згадували минуле, ділилися планами на майбутнє. Один із начерків на майбутнє — створити в Києві клуб на зразок Римського — «Українські перспективи». Один із давніх минулих задумів — організувати зустріч із сьогоднішніми працівниками Інституту філософії, серед яких чимало тих, хто пам'ятає події 1972 року. Зустрітися, щоб згадати минуле разом...

Тамара ПАХОЛОК.
Київ.

Ситуація

ДОПОМОГЛА... ІНФЛЯЦІЯ

Житель Ріпок М. Приходько більше року судився з посадовими особами Ріпкинської майстерні по ремонту побутової техніки та Чернігівського заводу «Ремпобуттехніка» за холодильник «Чинар-7». У холодильнику, як стверджував потерпілий, у процесі ремонту підмінили холодильну шафу, попсували дверцята, інші важливі деталі. Навіть свідки визнали, що сталася елементарна підміна.

Спочатку М. Приходько звернувся з вимогою повернути йому повністю вартість холодильника в сумі 2800 карбованців. Та поки тривало вивчення справи, відбувалися судові засідання, ціни на побутову техніку підскочили в кілька разів. Обурений замовник вирішив твердо стояти на своєму і подвоював позов. Відтак у судовій справі стали фігурувати суми в 6000 карбованців, а згодом і 24000... Остання цифра нарешті подіяла. Бракороби здалися. Недавно «Чинар-7» відрегульовано, приведено в належний санітарно-технічний стан і повернуто власнику. Йому сплачено також судові витрати.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

...ти свої позиції

...партіях і рухах

...о свята в Капулівці та інше. За ...однішньою ситуацією в керівних ...ктурах Народного Руху неважко уг... ...ти давню національну хворобу: не... ...анний потяг до гетьманщини, до бу... ...ю. І якби ж мова йшла про необхід... ...ь трансформації РУХу, виходячи, ...ляв, із відповідності ситуації, вдос... ...алення й поліпшення форм його ді... ...ності. Але, як свідчить аналіз, це ...ко не так. Компроміс, досягнутий ...і Зборами Руху, виявився хистким ...едовговічним. «Війна амбіцій» у ...тральному Проводі особливо вплину... ...а позицію керівництва крайових ор... ...зацій, менш зачепила низові осеред... ...бо вони виконували конкретну робо... ...в своїх регіонах. Там, де перемага... ...амбіції, намітилася тенденція до во... ...вання. Негаразди в стосунках між ...ими керівниками політичних орга... ...цій переносилися на взаємини між ...ими організаціями. Стало типовим: ...сть того, щоб вдосконалювати такти... ...та стратегію політичної діяльності, ...вці почали шукати «ворогів», не гре... ...чи ні методами, ні особистостями. ...важаємо, що поправки до Статуту ...департизацію керівних структур, ...сені 3-ми Зборами НРУ на вимогу ...ячеслава Чорновола та численних йо... ...рихильників, є ніщо інше, як парти... ...я Руху.

...важивши ситуацію, яка склалася, ...ючись метою збереження найопти... ...льнішої для нашого регіону організа... ...ої структури, Кременчуцька міська ...нізація НРУ змушена заявити: «Ви-ходячи з необхідності збереження здорових політичних сил міста на тлі перетворення НРУ на опозиційну партію, з метою захисту своєї позиції, Кременчуцька міська організація НРУ буде змушена реорганізуватися в міське громадсько-політичне об'єднання «Рух за державність і демократію».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

...нції

...правлінні народ... ...дитячо-юнацьк... ...ення викликане ...ародного туриз... ...організацій до ...року вчорашня ...о 15 тисяч ді... ...ських країн ...одять заявки із ...аво просимо!» ...від дітей, як

...СЕРГІЄНКО.

...АРСЬКИ

...ничного району ...дівельної швей... ...азом із місь... ...я торговельно... ...протоколом по... ...за фінансовий ...проекту архі... ...айде про роз... ...оджується при... ...сподівається на

...ВУСАТИЙ.

...БІС

...ністрацій усіх ...исмці зібрались ...конатися в уні... ...отовляється на ...альних, бо він ...ез вихлопні га... ...у заощаджую... ...о підприємства ...вивши за кермо ...ьно-вимірюваль... ...рахунки. Від оп...

...В. ЛИННИК.

...Дніпровського

...НИЦЯ

...а також із По... ...країн зарубіж... ...транспортувати... ...а, там сортува... ...е тоді відправ... ...ад, у західні об...

...опського вузла ...Валько вважає, ...рбація обійдеть... ...мільйони карбо... ...ж споживчих... ...респонденції.

...ІНТЕЛЕКТ».

Сумні ювілеї

ЧИ ЗАЦВІТЕ ПАПОРОТЬ ПІСЛЯ 6 ЛИПНЯ?

Зустрічаються однокласники. Зустрічаються однокурсники. Зустрічаються однополчани... 6 липня вперше за двадцять останніх років зібралися на свій ювілей колишні співробітники Інституту філософії Академії наук України.

Зібралися на сумний ювілей. 6 липня 1972 року інститутом прокотилася перша хвиля арештів. За антирадянську агітацію і пропаганду, поширення самвидавної літератури на довгі роки ув'язнення відбули «в места не столь отдаленные» Василь Лісовий і Євген Пронюк, були звільнені з роботи як «неблагонадійні» наукові співробітники Світлана Кириченко, Василь Бишовець, Сергій Кудра, Володимир Жмир, Федір Канак, Вікторія Цимбал, Микола Роженко, Вадим Пеньківський... Багато із них так і не працюватимуть за фахом, навіть тоді, коли настануть часи незалежності й суверенітету України, за які вони завжди боролися і постраждали. Бо й досі колишні інакомислячі філософи не реабілітовані як наукові співробітники Інституту філософії АН України.

6 липня, напередодні купальської ночі (мабуть, це дуже символічно, бо за народними переказами, всупереч усім науковим постулатам, у цю ніч папороть таки цвіте) колеги-однодумці згадували минуле, ділилися планами на майбутнє. Один із начерків на майбутнє — створити в Києві клуб на зразок Римського — «Українські перспективи». Один із давніх минулих задумів — організувати зустріч із сьогоднішніми працівниками Інституту філософії, серед яких чимало тих, хто пам'ятає події 1972 року. Зустрітися, щоб згадати минуле разом...

Тамара ПАХОЛОК.

Київ.

Ситуація

ДОПОМОГЛА... ІНФЛЯЦІЯ

Житель Ріпок М. Приходько більше року судився з посадовими особами Ріпкинської майстерні по ремонту побутової техніки та Чернігівського заводу «Ремпобуттехніка» за холодильник «Чинар-7». У холодильнику, як стверджував потерпілий, у процесі ремонту підмінили холодильну шафу, попсували дверцята, інші важливі деталі. Навіть свідки визнали, що сталася елементарна підміна.

Спочатку М. Приходько звернувся з вимогою повернути йому повністю вартість холодильника в сумі 2800 карбованців. Та поки тривало вивчення справи, відбувалися судові засідання, ціни на побутову техніку підскочили в кілька разів. Обурений замовник вирішив твердо стояти на своєму і щоразу поновлював позов. Відтак у судовій справі стали фігурувати суми в 6000 карбованців, а згодом і 24000... Остання цифра нарешті поділала. Бракороби здалися. Недавно «Чинар-7» відрегульовано, приведено в належний санітарно-технічний стан і повернуто власнику. Йому сплачено також судові витрати.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Телеграфним рядком з Рівного

ЕКОЛОГІЧНА ПРАКТИКА

Першокурсники Українського інституту водного господарства цього літа проходитимуть екологічну практику, досліджуватимуть флору, фауну, грунти, повітря. Основним стане маршрут по заплаві річки Усті та державному заказнику «Вишнева гора». Завершивши практику, майбутні інженери мають дати екологічну оцінку вивчених екосистем і розробити комплекс заходів щодо їх збереження.

ОБІЙДУ... І БЕЗ БЕНЗИН...

Колгоспники села Мирне Костопільського району, зважаючи на гострий дефіцит бензину, згадали про таку тяглову силу, як кінь. На конеферму поставлено тварин перспективних порід. Обзавестися власним вороним виявляє бажання чимало селян.

КЛЯТВА НА КОЗАЦЬКИХ МОГИЛАХ

Призовники з Рівненщини склали присягу на вірність нар...і Україні на полі Берестечківської битви, де козаки Богдана Хмельницького в бою з польськими шляхтичами вкрили себе довічною славою.

ДО ...ИХ ПІР РА...СЬКА

Ще сто...ь на постаментах і в кабінетах Володимир Ілліч. До цього часу колгоспи мають імена всіляких з'їздів. А в Зарічному й нині виходить газета «Радянське Полісся». Незважаючи на прохання журналістів, депутати райради згоди на перейменування не дають.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Прецедент

ОБЕРЕЖНО З ІГРАШКАМИ

У січні цього року до міжрайбази Новоград-Волинського, що на Житомирщині, надійшла партія іграшок, виготовлених Київським дослідно-промисловим заводом НВО «Еластик». База одержала 65 «жабенят» і «мавпочок» з полімерного матеріалу латекс, який схожий на каучук. 25 із них потрапили до універмагу селища Городниця Новоград-Волинського району, де й були розпродані.

І ось у червні з Житомира надійшов лист, у якому санітарна служба повідомила, що іграшки з латексу токсичні й небезпечні для здоров'я дітей. Тепер дорослі мають відібрати у них цю «радість».

Отже, не можна покластися на роботу обласної лабораторії, що повинна контролювати якість товарів. Щодо Київського заводу, то тут взагалі нічого не зрозуміло, адже, судячи з його назви, виробництво на ньому аж ніяк не кустарне...

Анатолій ПОЛІЩУК.

Новоград- Волинський Житомирської обл.

Факт і коментар

ХОЧ ДОРОГО, АЛЕ БЕРУТЬ... КНИГИ

Київський магазин «Книжковий світ» продає залишки літератури, випущеної в 1989-91 роках, за старими цінами. А це — від 50 коп. і до 5 карбованців. Можливо, цей факт і лишився б фактом життя книгарні. Але старих видань чимало, і вони залежуються у підсобках, треба збувати, щоб не заважали. Тож і вирішили в магазині написати велике оголошення, щоб народ знав — є й доступні ще книги.

— Ну, і як, купують! — питаю у заступника завідуючої магазином **Ольги Кулаковської**.

— Звичайно, беруть потроху. Та річ у тім, що за хорошу книгу читач не пожаліє заплатити й дорого. От тепер іде література за договірними цінами, з «накруткою» до 45 відсотків. І, уявіть собі, беруть.

— **А що привертає увагу нинішнього бібліофіла?**

— Ось одержали, наприклад, енциклопедичний словник «Культура питания» — 280 крб. та «Радость секса» — 217 крб. 50 коп. Продаються досить успішно. Особливо дорогі книги з мистецтва, маркетингу... Але й вони розходяться.

Так, книги — не хліб. Але, буває, вони потрібніші за хліб. І тому читачі платять шалені гроші, звичайно, відмовляючи собі в іншому, можливо, навіть у хлібові.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

«ВІДЕРГЕБУРТ» ДІЄ

У Комітеті в справах національностей при Кабінеті міністрів України відбулись чергові збори Київського регіонального товариства німців «Відергебурт» — одного з дев'ятнадцяти німецьких культурологічних товариств в Україні. Сюди входять майже 200 чоловік, є газета «Дойче канал». Німецька гілка на українському дереві прижилася давно, німці посідають 14-е місце за чисельністю національного населення у нашій державі.

За ініціативою «Відергебурту», в новому навчальному році створюється клас з поглибленим вивченням німецької мови. Керівництво Товариства звернулося з листом до міністра освіти України П. Таланчука та ректора київського педінституту іноземних мов Г. Артемчука з пропозицією створити групу в складі 10 чоловік з числа етнічних німців. Цю ідею підтримує Комітет у справах національностей при Кабінеті міністрів України і посольство ФРН в Україні.

На зборах повідомлено про плани товариства: будівництво свого дитсадка, школи духовного відродження.

Олексій НЕСКОРОМНИЙ.

Київ.

Чутки і насправді

ЧИ ВИЙДЕ ОКОВИТА ІЗ СХРОНІВ?

Пішла чутка по Києву (і не тільки), що самогонщики можуть сміливо вибиратися із схронів і відкрито варити оковиту — тільки за ліцензією. Звісно, ця чутка рознеслася із космічною швидкістю.

А як насправді!

Іван Шевчик, заступник начальника відділу організації спеціальних закладів міліції МВС України, сказав, що, справді, така ідея носиться в повітрі. Вона навіть уже в стадії розробки. Але діло це не просте. Тут тверезо треба зважити всі «за» і «проти», ретельно вивчити досвід країн, які вдаються до такого домашнього способу виготовлення міцного напою, уважно проаналізувати можливі наслідки і вирішити — треба чи не треба. Адже щодо цього є кардинально протилежні думки. У всякому разі, зауважив Іван Федорович, протягом місяця пропозиції будуть вже на виході до Кабінету Міністрів. А як вирішиться питання, поки що важко сказати.

Людмила КОРОЛЬ.

Київ.

ДАІ повідомляє

КОДЕКС ВОДІЇВ І ПІШОХОДІВ

У головному управлінні державної автоінспекції МВС України відбулося засідання робочої групи по розробці нових Правил дорожнього руху, на якому було обговорено концепцію цього кодексу водіїв і пішоходів.

Незалежна Україна матиме свої «Правила», підкреслювали учасники засідання, і вони не будуть калькою тих, які діяли в колишньому СРСР. У них враховуються всі вимоги Конвенції про міжнародний дорожній рух і особливості практики останнього десятиріччя.

— Ми ознайомилися з аналогічними кодексами зарубіжних країн — Німеччини, Франції, США, Польщі, Чехо-Словаччини і взяли звідти все найкраще,— розповів заступник начальника Науково-дослідного центру безпеки дорожнього руху МВС України Борис Рацибо-ринський.— Особливу увагу приділяємо правам та обов'язкам пішоходів — найменш захищених учасників дорожнього руху. У нових «Правилах» концептуально буде закріплено перевагу пішоходів на переходах і водіїв на решті дороги. Передбачається більша захищеність інвалідів, дітей, людей похилого віку. Істотно розширено термінологію понять, що використовуються в тексті кодексу, завдяки чому кожний учасник дорожнього руху зможе краще оцінювати ситуацію.

На засіданні схвалено основні принципи, закладені в новий кодекс водіїв і пішоходів, вирішено винести його на обговорення громадськості і опублікувати в газетах.

Кор. Укрінформ.

Кримін...

ГОЛОС України

нним рядком

…ЛОГІЧНА …ТИКА

…рокурсники Укра…о інституту водно…подарства цього …оходитимуть еко… практику, дослід…муть флору, фау…нти, повітря. Ос… стане маршрут …лаві річки Усті та …ному заказнику …ва гора». Завер… практику, майбут…енери мають да…ологічну оцінку …х екосистем і …ити комплекс за… щодо їх збере…

…ДУ… І БЕЗ …ИН…

…спники села Мир…опільського ра…важаючи на гост…ефіцит бензину, … про таку тягло…, як кінь. На ко…у поставлено тва…спективних порід. …тися власним во…виявляє бажання …селян.

… НА КОЗАЦЬКИХ МОГИЛАХ

…вники з Рівнен…клали присягу на …нар…ві Украї…олі Берестечків…итви, де козаки … Хмельницького … з польськими …ами вкрили себе …о славою.

…ІХ ПІР …СЬКА

…то… на поста… в кабінетах Во… Ілліч. До цього …олгоспи мають …сіляких з'їздів. А …ному й нині ви…азета «Радянське …. Незважаючи на … журналістів, де…айради згоди на …нування не да…

Сергій …ЕЛЬНИЧУК.

…ЕРЕЖНО …РАШКАМИ

…і цього року до …ази Новоград…кого, що на Жи…ні, надійшла …рашок, виготов…иївським дослід…исловим заводом …Еластик». База …а 65 «жабенят» …чок» з полімер…атеріалу латекс, …ожий на каучук. …х потрапили до …гу селища Го… Новоград-Во…о району, де й …продані.

…у червні з Жи…надійшов лист, у …анітарна служба …ла, що іграшки …у токсичні й не… для здоров'я …пер дорослі ма…брати у них цю ….

…не можна пок…а роботу облас…раторії, що по… контролювати …оварів. Щодо …о заводу, то …лі нічого не …, адже, судячи …назви, вироб…а ньому аж ніяк …оне...

… ПОЛІЩУК. …ад- Волинський …ирської обл.

Факт і коментар

ХОЧ ДОРОГО, АЛЕ БЕРУТЬ... КНИГИ

Київський магазин «Книжковий світ» продає залишки літератури, випущеної в 1989-91 роках, за старими цінами. А це — від 50 коп. і до 5 карбованців. Можливо, цей факт і лишився б фактом життя книгарні. Але старих видань чимало, і вони залежуються у підсобках, треба збувати, щоб не заважали. Тож і вирішили в магазині написати велике оголошення, щоб народ знав — є й доступні ще книги.

— Ну, і як, купують! — питаю у заступника завідуючої магазином **Ольги Кулаковської.**

— Звичайно, беруть потроху. Та річ у тім, що за хорошу книгу читач не пожаліє заплатити й дорого. От тепер іде література за договірними цінами, з «накруткою» до 45 відсотків. І, уявіть собі, беруть.

— А що привертає увагу нинішнього бібліофіла!

— Ось одержали, наприклад, енциклопедичний словник «Культура питания» — 280 крб. та «Радость секса» — 217 крб. 50 коп. Продаються досить успішно. Особливо дорогі книги з мистецтва, маркетингу... Але й вони розходяться.

Так, книги — не хліб. Але, буває, вони потрібніші за хліб. І тому читачі платять шалені гроші, звичайно, відмовляючи собі в іншому, можливо, навіть у хлібові.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

«ВІДЕРГЕБУРТ» ДІЄ

У Комітеті в справах національностей при Кабінеті міністрів України відбулись чергові збори Київського регіонального товариства німців «Відергебурт» — одного з дев'ятнадцяти німецьких культурологічних товариств в Україні. Сюди входять майже 200 чоловік, є газета «Дойче канал». Німецька гілка на українському дереві прижилася давно, німці посідають 14-е місце за чисельністю національного населення у нашій державі.

За ініціативою «Відергебурту», в новому навчальному році створюється клас з поглибленим вивченням німецької мови. Керівництво Товариства звернулося з листом до міністра освіти України П. Таланчука та ректора київського педінституту іноземних мов Г. Артемчука з пропозицією створити групу в складі 10 чоловік з числа етнічних німців. Цю ідею підтримує Комітет у справах національностей при Кабінеті міністрів України і посольство ФРН в Україні.

На зборах повідомлено про плани товариства: будівництво свого дитсадка, школи духовного відродження.

Олексій НЕСКОРОМНИЙ.

Київ.

Чутки і насправді

ЧИ ВИЙДЕ ОКОВИТА ІЗ СХРОНІВ?

Пішла чутка по Києву (і не тільки), що самогонщики можуть сміливо вибиратися із схронів і відкрито варити оковиту — тільки за ліцензією. Звісно, ця чутка рознеслася із космічною швидкістю.

А як насправді!

Іван Шевчик, заступник начальника відділу організації спеціальних закладів міліції МВС України, сказав, що, справді, така ідея носиться в повітрі. Вона навіть уже в стадії розробки. Але діло це не просте. Тут тверезо треба зважити всі «за» і «проти», ретельно вивчити досвід країн, які вдаються до такого домашнього способу виготовлення міцного напою, уважно проаналізувати можливі наслідки і вирішити — треба чи не треба. Адже щодо цього є кардинально протилежні думки. У всякому разі, зауважив Іван Федорович, протягом місяця пропозиції будуть вже на виході до Кабінету Міністрів. А як вирішиться питання, поки що важко сказати.

Людмила КОРОЛЬ.

Київ.

ДАІ повідомляє

КОДЕКС ВОДІЇВ І ПІШОХОДІВ

У головному управлінні державної автоінспекції МВС України відбулося засідання робочої групи по розробці нових Правил дорожнього руху, на якому було обговорено концепцію цього кодексу водіїв і пішоходів.

Незалежна Україна матиме свої «Правила», підкреслювали учасники засідання, і вони не будуть калькою тих, які діяли в колишньому СРСР. У них враховуються всі вимоги Конвенції про міжнародний дорожній рух і особливості практики останнього десятиріччя.

— Ми ознайомилися з аналогічними кодексами зарубіжних країн — Німеччини, Франції, США, Польщі, Чехо-Словаччини і взяли звідти все найкраще,— розповів заступник начальника Науково-дослідного центру безпеки дорожнього руху МВС України Борис Рациборинський.— Особливу увагу приділяємо правам та обов'язкам пішоходів — найменш захищених учасників дорожнього руху. У нових «Правилах» концептуально буде закріплено перевагу пішоходів на переходах і водіїв на решті дороги. Передбачається більша захищеність інвалідів, дітей, людей похилого віку. Істотно розширено термінологію понять, що використовуються в тексті кодексу, завдяки чому кожний учасник дорожнього руху зможе краще оцінювати ситуацію.

На засіданні схвалено основні принципи, закладені в новий кодекс водіїв і пішоходів, вирішено винести його на обговорення громадськості і опублікувати в газетах.

Кор. Укрінформ.

Кримінальна хроніка

ГЕНЕРАЛИ ЩЕЗАЮТЬ БЕЗСЛІДНО

У військовій прокуратурі Житомирської області ведеться слідство щодо вивезення за кордон України з допомогою військових значної кількості цукру. Так, ще 11 січня літак «ІЛ-76», «заправившись» в авіаційному полку 500 мішками цього товару, переправив його аж у Красноярськ. Митного контролю він не пройшов, хоча повинен був приземлитися в Борисполі, де на нього чекали. Підняті по тривозі літаки - винищувачі не встигли перехопити порушника.

У Міністерстві оборони України, мабуть, не могли не знати про цей інцидент. Проте 14 березня з того ж самого аеродрому знову злетів військовий службовий літак АН-24, призначений для забезпечення польотів генерала В. Якунова. На його борту знаходилося 70 мішків цукру. Цього разу він доставив вантаж до Тарту (Естонія).

В обох цих випадках дозвіл на використання літаків для перевезення цукру давав начальник штабу авіаполку полковник Є. Пачин. На допиті він стверджував, що не знав, звідки привозили на автомобілях цукор. Але заявив, що про факт використання службового літака в корисливих цілях знав сам генерал-майор Якунов.

У ході слідства по даних фактах виявлено також значну нестачу військового майна як у самому авіаполку, так і на базі, що його обслуговувала. Як повідомив військовий прокурор області І. Кришталь, коли слідство вже мало незаперечні докази вини полковника Є. Пачина, генерал-майор В. Якунов, а також командир бази зникли. Точніше втекли в Росію.

Микола РОЙ.
ІА «Вісник».
Житомирська область.

ГАРНА РІЧ — ОТРУТА

Вантажник Любомльського райоб'єднання «Сільгосхімія» Ігор Сацюк поцупив 25 кілограмів отрутохімікатів на 25 тисяч карбованців. Із складського приміщення колгоспу імені Щорса Любешівського району викрадено отруйних речовин на 50 тисяч карбованців, а із сховища пожежно-сторожової охорони колгоспу імені Котовського Турійського району зникло отрутохімікатів на 8 тисяч карбованців. Це сьогодні. Що крастимуть завтра?

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Спорт

НА ОБРІЇ — НОВИЙ СЕЗОН

Завершився перший у незалежній Україні футбольний сезон, а на обрії — вже новий. Як відомо, 16 серпня стартує другий чемпіонат країни серед клубів вищої ліги.

Як повідомили нас у Федерації футболу України, календар чемпіонату в чотирьох лігах буде опубліковано після того, як стануть відомими результати жеребкування євротурнірів — воно відбудеться 15 липня в Женеві.

А поки що пропонуємо вам склади трьох ліг:

ВИЩА. «Таврія» (Сімферополь), «Динамо» (Київ), «Дніпро» (Дніпропетровськ) «Шахтар» (Донецьк), «Чорноморець» (Одеса), «Торпедо» (Запоріжжя), «Нива» (Тернопіль), «Волинь» (Луцьк), «Буковина» (Чернівці), «Металіст» (Харків), «Металург» (Запоріжжя), «Зоря — МАЛС» (Луганськ), «Кремінь» (Кременчук), «Карпати» (Львів), «Верес» (Рівне), «Кривбас» (Кривий Ріг).

ПЕРША. «Прикарпаття» (Івано-Франківськ), СК «Одеса», «Нафтовик» (Охтирка), «Евіс» (Миколаїв), «Нива» (Вінниця), «Темп» (Шепетівка), «Приладист» (Мукачеве), «Металург» (Нікополь), «Артанія» (Очаків), «Поліграфтехніка» (Олександрія), «Поділля» (Хмельницький), «Рось» (Біла Церква), «Кристал» (Чортків), «Закарпаття» (Ужгород), «Десна» (Чернігів), «Скала» (Стрий), «Динамо-2» (Київ), «Ворскла» (Полтава), «Автомобіліст» (Суми), «Шахтар» (Павлоград), «Сталь» (Алчевськ), «Хімік» (Сєверодонецьк).

ДРУГА. «Полісся» (Житомир), «Галичина» (Дрогобич), «Дніпро» (Черкаси), «Чайка» (Севастополь), СКА (Київ), «Кристал» (Херсон), «Азовець» (Маріуполь), «Шахтар-2» (Донецьк), «Вагонобудівник» (Стаханов), «Чорноморець-2» (Одеса), «Газовик» (Комарне), «Титан» (Армянськ), «Явір» (Краснопілля), «Зірка» (Кіровоград), «Бажановець» (Макіївка), «Дністер» (Заліщики), «Меліоратор» (Каховка), «Дружба» (Осипенко).

ОСІННІ ІСПИТИ

Зі штаб-квартири Міжнародної федерації хокею (ІІХФ) в Цюріху повідомляється, що визначено склади кваліфікаційних турнірів для збірних, які претендують на участь у чемпіонаті світу в групі С. ТУРНІР 1: Латвія, Литва, Естонія. ТУРНІР 2: Білорусь, Казахстан, Україна. ТУРНІР 3: Греція, Люксембург, Словенія, Хорватія. ТУРНІР 4: Ізраїль, Мексіка, Туреччина, ПАР.

З другого турніру виходять дві команди, з решти — по одній. Змагання повинні бути проведені до 15 листопада. До речі, турнір 2 відбудеться в Мінську.

Ще остаточно не визначилися терміни і місце проведення чемпіонату світу в групі С. Але вже змінено його формулу, яка тепер нагадує олімпійську. Першу підгрупу складуть збірні Югославії, Угорщини, Бельгії, а також переможці кваліфікаційних турнірів 1, 2, 4. У другій підгрупі виступлять збірні КНДР, Австралії, Південної Кореї, Іспанії, а також переможець турніру 3 і друга команда турніру 2.

У Києві, на спеціальному стадіоні на Березняках, пройшли перші міжнародні змагання з бейсболу за «Кубок націй». У фіналі збірна України перемогла національну команду Росії — 14:4 (наші хлопці надіслали суперника в «нокаут» у восьмому інінгу). У матчі за третє місце збірна Києва виграла у національної збірної Грузії — 11:10.

Спонсором цих змагань був «Воінтер» (Київська міська асоціація інвалідів війни в Афганістані), який вчотирьох красивий Кубок і виділив грошові премії для призерів.

Фото Миколи БОЧКА.

Реклама

Експрес-новини

Понад 50 країн — членів Наради з безпеки і співробітництва в Європі беруть участь у дводенній зустрічі в Гельсінкі. У центрі уваги — питання конфліктів на національному грунті та формування сил НБСЄ для відправлення їх до кризових районів. Миротворчі сили НБСЄ не будуть бойовими підрозділами. Їхнє завдання полягатиме в здійсненні функцій спостерігачів та подання гуманітарної допомоги. Для виконання цих функцій НБСЄ використовуватиме досвід НАТО та інших організацій, зокрема, Західноєвропейського союзу та Європейського співтовариства. Нову Югославську федерацію звільнено від членства в НБСЄ до жовтня цього року.

* * *

За повідомленням високопоставленого американського представника, президент США Буш запевнив президента Боснії і Герцеговини Ізетбеговича, що й надалі подаватиме гуманітарну допомогу цій колишній югославській республіці. Буш і Ізетбегович зустрілися в Хельсінкі для участі в роботі Наради з безпеки і співробітництва в Європі. Боснія і Герцеговина домагаються від Сполучених Штатів такого самого ставлення до себе, як до Кувейту. Проте інтереси національної безпеки США під час кризи у Перській затоці були відмінні від того, що відбувається у Югославії. Сьогодні в Лондоні міністри закордонних справ Західноєвропейського союзу обговорять кризу в колишніх югославських республіках.

* * *

Голова об'єднаного комітету начальників штабів збройних сил США генерал Пауелл розпочав офіційний візит до Чехо-Словаччини. Він обговорить з представниками військового командування ЧСФР питання співробітництва між збройними силами двох держав. Пауелл прибув до Праги в ході поїздки по країнах Східної Європи. Він уже побував у Польщі та Угорщині.

* * *

Нафтовий танкер, приписаний до ризького порту, доставив на Гаїті вантаж нафтопродуктів, порушивши ембарго, оголошене проти цієї країни. Можливо, танкеру тепер закриють доступи до інших портів західної півкулі. Представник уряду Гаїті відмовився повідомити джерело походження пального, якого, як вважають, досить, щоб забезпечити потреби країни протягом чотирьохшести тижнів. Організація американських держав оголосила торгове ембарго проти Гаїті після усунення від влади у вересні минулого року президента цієї країни Аристида.

ЧОМУ ПРОГРАВ ГАВЕЛ?

Коментар у номер

Президент ЧСФР розділив долю федерального уряду: на нього чекає відставка.

Чому ж має спорожніти президентський палац на Градчанах? Нагадаємо, бодай коротко, драматичну ситуацію останніх днів. Президентські вибори. Гавелу, аби залишитися на найвищій посаді у державі, слід набрати три п'ятих голосів у Народній палаті і по три п'ятих у чеській і словацькій частинах палати національностей парламенту. Перший тур бажаних Гавелу результатів не дав. Тут же розпочинається другий тур, в результаті якого нинішній президент знову «не добрав» потрібних голосів.

Сьогодні прийшов час підбити підсумки і проаналізувати результати виборів. «Головними винуватцями» виступають (в очах громадської думки) депутати-словаки, які саме й провалили Гавела. Адже зі 75 депутатів словацької частини палати національностей за нього проголосувало у першому турі 22 чоловіка, а в другому ще менше — лише 18. Але ж і чеські парламентарії не віддали йому більшості голосів!

Звичайно, «словацький чинник» скидати з терезів не слід. Позиція Гавела щодо майбутнього ЧСФР і, зокрема, ролі Словаччини, ентузіазму у цій республіці не викликає. Досить сказати, що на парламентських виборах у Словаччині повністю програли саме ті партії, які підтримував Гавел. На жаль, президент не звернув уваги на цей «індикатор» і не змінив власної позиції. Результати не примусили себе чекати...

Звинувачуючи словацьких парламентаріїв у тому, що вони проголосували проти Гавела, можна говорити (що й робиться у ЧСФР), нібито тим самим словацька сторона виступила проти спільної держави. Але негативну позицію щодо Гавела зайняли у парламенті всі ті чехи і словаки, які не задоволені відсутністю конституції, вимогами президента розширити його повноваження — за рахунок найвищого законодавчого органу країни, ті, хто не може простити Гавелу схвалення ним законів стосовно покарань депутатів, які за комуністичного режиму були пов'язані з органами державної безпеки тощо.

Причин, як бачимо, набирається досить. Ще одну висловлюють сьогодні далеко не всі, проте «обіг» вона таки має: Гавел нагадував Горбачова. Він завжди волів бути на боці сильних, нехтуючи можливості компромісу, рівноваги політичних сил. І — як результат — повторив його долю.

Що далі? Третій тур президентських виборів призначений на 16 липня. У ньому Гавел не має права брати участі. У разі, якщо й в цьому турі президента обрано не буде (до чого схиляється переважна більшість спостерігачів), Гавел зможе внести свою кандидатуру до списку претендентів у четвертому турі. Хоч би як там було, до 5 жовтня обов'язки президента продовжує виконувати Вацлав Гавел.

Володимир САВЦОВ.

Власкори повідомляють

Алма-Ата

Під крилом іноземних компаній

Протокол намірів між Казахстаном і компаніями «Брітіш газ» і «Аджип» про промислове розроблення Карачаганаку — одного з найбільших у світі нафтогазоконденсатного родовища — підписано в Алма-Аті.

Карачаганакські запаси оцінюються більше як у двадцять трильйонів кубічних футів газу, що еквівалентне більш ніж десятилітній загальній потребі Великобританії в цій сировині. Як вважають у «Брітіш газ», родовище, можливо, містить понад два мільярди барелів рідких запасів нафти і конденсату. Інвестиції двох найбільших міжнародних компаній і застосування найпередовіших технологій дасть можливість збільшити видобуток цінної сировини.

Англійська та американська компанії отримують ексклюзивне право на переговори і підписання контрактів з Казахстаном. Спільний проект багато уваги приділяє розв'язанню соціальних проблем регіону.

Тетяна КОСТІНА.

Мінськ

Вигода очевидна

Універсальний ярмарок «Схід—Захід—Північ—Південь» відбувся в столиці Білорусі. На ньому було представлено широкий вибір товарів — від автомобілів до продуктів харчування.

Протягом трьох днів під дахом комплексу «Мінськекспо» йшли переговори, укладалися багатомільйонні угоди між представниками майже 400 фірм з дванадцяти держав СНД, а також Німеччини, Бельгії, Польщі. Отож вигода від таких зустрічей очевидна.

Віктор ХОРОШКО.

Погляд

«Если друг оказался вдруг»...

Хоча й кажуть: «Для приятеля нового не кидай старого», в житті нерідко все трапляється інакше. На фотознімку, зробленому в Ораніенбурзі (ФРН), — організоване звалище колишніх «улюбленців» жителів нових земель — автомобілів «Трабант» і «Вартбург», що їх випускали на заводах НДР. Діюча тут фірма готує машини «в останню путь» — під прес. А шкода...

Фото: Центральбільд — ІТАР — ТАРС.

Панорама

РІШУЧОСТІ ВИСТАЧИТЬ

Мітинг протесту, оголошений лідерами партії «Ерк» і народного руху «Бірлік», не відбувся. Парламент Узбекистану завершив роботу 10-ї сесії. Тим часом голова партії «Ерк» Мухаммад Саліх (Мадамінов) здав свій депутатський мандат, заявивши, що не може далі залишатися в антидемократичному парламенті.

У Ташкенті явно відчувається подих душанбинських подій. Опозиція вимагає відставки парламенту та уряду. Створено так званий тіньовий кабінет. Його очолив у ролі можливого майбутнього президента 80-річний академік-аграрник, фаворит колишнього партійного лідера Усманходжаєва М. Мухаммеджанов. Поділено також міністерські портфелі. Основною силою опозиції є партія «Ерк» та рух «Бірлік». До них приєднуються незареєстровані Партія дехкан та Партія ісламського відродження. У республіці діє також Партія вітчизняного прогресу на чолі з поетом Усманом Азімом, котра в основному складається з творчої інтелігенції, вчених, економістів, викладачів. Але ця політична сила з перших же днів стала на шлях компромісу з властями й навряд чи підтримуватиме опозицію. Нині вона очікує розколу й ослаблення інших партій, щоб у майбутньому зайняти сильні позиції в республіці.

Найтривожнішим симптомом стало те, що на одному із засідань центральної ради «Бірлік» з вуст керівників цієї організації прозвучав заклик до об'єднання з ісламськими фундаменталістами. Були також заклики до збройного опору нинішньому керівництву країни й захоплення влади.

Зупинившись на питанні діяльності політичних партій, Президент республіки на засіданні парламенту заявив, що вони мають право претендувати на владу, але йти до неї треба тільки конституційним шляхом. За його словами, будь-яка спроба захопити владу, кинути народ у вир громадянської війни буде перепинена, аж до заборони діяльності партій та політизованих рухів. При цьому Карімов підкреслив, що для захисту конституційно обраних органів сил і рішучості в нього вистачить.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Гарячі точки

ЧИ ПОВТОРИТЬСЯ ІСТОРІЯ?

Ситуація в Західній Грузії поступово стабілізується. Загони національної гвардії, внутрішніх військ республіки, військово-патріотична організація «Мхедріоні» під керівництвом заступника Голови Держради Грузії Джаби Іоселіані та полковника Гели Ланчава ввійшли до міста Зугдіді.

На жаль, не обійшлося без жертв. Під час висадки десанту урядових військ в зугдідському аеропорту заколотники відкрили по них вогонь. Внаслідок цього загинув офіцер внутрішніх військ та двоє членів «Мхедріоні» поранено.

Стають відомі подробиці пробої за місто Цеденджіха. Кількість жертв поки що не точна, але до Тбілісі привезено 25 поранених та 8 убитих. У інтерв'ю грузинському телебаченню Джаба Іоселіані заявив, що урядові війська не залишать Західну Грузію, аж поки її повністю не буде очищено від озброєних прибічників Гамсахурдіа.

У зв'язку із створенням багатонаціональних миротворчих формувань, які мають роз'єднати супротивні сили в Цхінвальському регіоні, міністр оборони Грузії Тенгіз Кітовані оголосив про мобілізацію резервів на основі нового призовного законодавства. Офіцери запасу, котрі ввійдуть у ці формування з грузинського боку, одержуватимуть заробітну плату розміром від 8 до 15 тисяч карбованців. Призову підлягають рядовий та сержантський склад, демобілізовані у 1980 році.

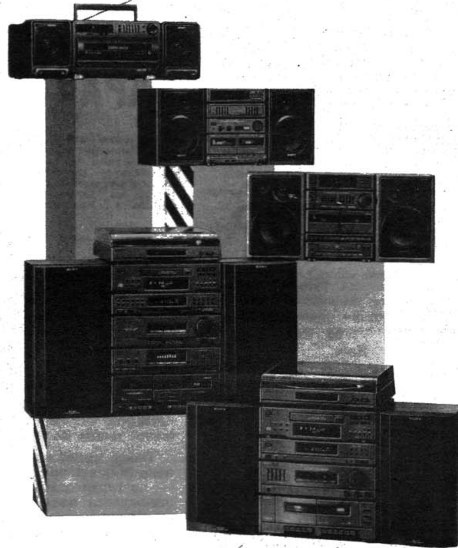
На думку голови правління Народного фронту Грузії професора Нодара Натадзе, участь російських військ у складі миротворчих формувань в Цхінвальському регіоні є пряме порушення суверенітету Грузії. Натадзе заявив, що російські війська віднайдуть привід, щоб анексувати Грузію, як це вони зробили в 1921 році.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

ВПЕРШЕ! БЕЗМЕЖНА СТЕРЕО НАСОЛОДА!

НОВА СИСТЕМА SONY СТЕРЕО ПЛЮС ПОЄДНУЄ ШИРОКИЙ ДІАПАЗОН УКХ З ЯКІСТЮ СТЕРЕОЗВУЧАННЯ, ПРИТАМАННОЮ ТІЛЬКИ SONY.

▲ SONY **СТЕРЕО ПЛЮС** дає можливість приймати у стереорежимі Ваші улюблені радіостанції як нижнього (65—74 МГц), так і верхнього (87,5—108 МГц) діапазонів УКХ.

▲ SONY **СТЕРЕО ПЛЮС** поєднує високу якість звучання, сучасний дизайн і легкість в користуванні.

▲ SONY **СТЕРЕО ПЛЮС** — це міді- та міні-системи Hi—Fi і стереомагнітола.

▲ SONY **СТЕРЕО ПЛЮС** надає унікальну можливість створювати високоякісну стереофонотеку ваших улюблених творів.

СТЕРЕО ПЛЮС — це нове слово SONY. Прислухайтесь до нього. Його звучання гідне подиву!

За кожну систему СТЕРЕО ПЛЮС, КУПЛЕНУ з 15 червня до 31 липня 1992 року в офіційних продавців SONY, Ви отримаєте приз:

▲ 1 аудіокасету SONY
▲ 1 компакт-диск SONY

STEREO PLUS

Звертайтеся до валютних магазинів, які торгують продукцією SONY: **Київ** — вул. Котовського 11; бульвар Лесі Українки, 22/24; аеропорт «Бориспіль»; **Харків** — проспект Леніна, 32; **Одеса** — Пушкінська вулиця, 33; **Суми** — вул. Харківська; **Львів** — вул. Вигон, 1; площа Ринок, 32; **Ужгород** — «CHOP — Trading»; **Чоп** — «CHOP — Trading», залізничний вокзал; **Ялта** — вул. Леніна, 5; **Дніпропетровськ** — вул. Героїв Сталінграда, 34, **Донецьк** — вул. Артема, 100.

SONY

Бавовна - завжди!

ПОКУПЦЯМ РЕАЛЬНОГО ТОВАРУ

Організація реалізує за безготівковим розрахунком оптові партії товару зі складу в Харкові.

Бавовняні тканини:

СИТЕЦЬ (80 см) за 55 крб/м

СИТЕЦЬ (100 см) за 60 крб/м

БЯЗЬ (85 см) за 55 крб/м

Податок на добавлену вартість включено у ціну товара

За купівлю крупних партій надаємо знижку до 10%.

Можлива поставка під конкретне замовлення з доставкою покупцеві протягом одного-двох тижнів після оплати.

Довідки телефонами: (0572) 942-966, 941-677 (факс)

МИ БАЖАЄМО, ЩОБ ВИ ЗВЕРНУЛИСЬ ДО НАС І НАСТУПНОГО РАЗУ!

ДО УВАГИ ГОЛОВНИХ ІНЖЕНЕРІВ І КЕРІВНИКІВ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

ПАНОВЕ!!!

Львівський інструментальний завод формує «портфель замовлень» і приступає в 1993 році до випуску інструменту із значно розширеною номенклатурою.

Відтепер наша спеціалізація матиме такий вигляд:

1. Мітчики ручні — М6÷М27;
2. Мітчики трубні — 1/8÷1/2";
3. Гайкорізи — М8;
4. Мітчики машинно-ручні — М6÷М18;
5. Мітчики конічні — К1/4÷К3/4;
6. Мітчики спеціальні — М6÷М22;
7. Плашки — М6÷М24;
8. Фрези черв'ячні, шліцеві, дискові, спеціальні — М1÷М10.

Більш повна інформація буде у збірнику «Специфікація Львівського інструментального заводу на 1993 рік», який незабаром вийде із друку.

Крім цього, завод випускає товари народного вжитку:
набір інструменту в ручці-пеналі;
викрутки слюсарно-монтажні і хрестоподібні;
плашки трубні 1/2, 3/4;
пилочки для лобзиків;
петлі меблеві.

ЧЕКАЄМО НА ВАШІ ЗАМОВЛЕННЯ І ПРОПОЗИЦІЇ

Наша адреса: 290064, м. Львів, вул. Замарстинівська, 170. Тел.: 52-30-49 — директор;
52-34-64 — збут;
59-98-25 — виробничий відділ;
52-22-85 — заст. головного інженера.

ЦУКРОВІ КЛОПОТИ

Останнім часом виникли ускладнення з продажем цукру: вже липень, а талони не отоварені ще за травень. Чому в «цукровій державі» немає цукру, які перспективи на майбутнє?

Ольга КОМАРОВА.
Київ.

Відповідає заступник голови правління концерну «Укрцукор» **Борис КРИНИЦЬКИЙ:**

— За шість місяців цього року столичним підприємствам торгівлі цукор ми видали повністю. Більше того, за п'ять місяців, приміром, Києву належало 25560 тонн цукру, а відвантажено 26767 тонн. Що стосується другого кварталу, то недоданий за червень цукор до плану 5933 тонни видали торгівлі в липні. В цілому по Україні не вистачає 300 тисяч тонн цукру.

Передбачаю ваше запитання: літо, пора консервації ягід, фруктів, а цукру все-таки немає. Можу запевнити, що всі господині матимуть ці приємні клопоти з консервацією. Щоб вийти зі скрутного становища і забезпечити всіх цукром, ми «позичили» в іноземних фірм цукор-сирець з умовою, що з майбутнього урожаю повернемо їм готовий продукт. На цукропереробних заводах обробляємо його і відправляємо в торгівлю.

Отже, є надія, що будемо з цукром. Але споживачів так званої «білої смерті», тобто нас усіх, чекають нові сюрпризи — ціни на цукор. Якщо додати до нього ринкові ціни на ягоди та фрукти, то чи не буде нам гірко від надто дорогої консервації?

БУРИВ, БУРИВ...

Пропрацював п'ятнадцять років буровим майстром у районах Далекої Півночі. До від'їзду на батьківщину отримав у грудні минулого року в Якутську цільовий чек на придбання автомашини «Москвич». У Дніпропетровському автосервісі реєструвати його відмовилися. З чим це пов'язано?

Борис АКІМОВ.
Кривий Ріг
Дніпропетровської
області.

Як повідомили нам у Міністерстві зовнішніх економічних зв'язків та торгівлі України, питання про отоварювання цільових чеків, які були отримані громадянами нашої республіки в Росії, піднімалося неодноразово. Уряд України, міністерство зверталися до відповідних російських установ, щоб вирішити цю проблему. Але поки що оптимальне рішення не знайдене. Автор листа працював на економіку СРСР, гроші були внесені також до банку СРСР. Як відомо, правонаступницею колишнього Союзу оголосила себе Росія, тому в міністерстві й порадили Борису Акімову звернутися до тієї організації, де він отримав цільовий чек.

А НАДІЛИ ЯРМО?

Намагаючись забезпечити сина надійною житловою площею, ми вирішили викупити квартиру. Та після оформлення всіх документів з'ясувалося, що наділи на сина ярмо до кінця днів його. Бо ж тепер плата за квартиру зросла з 49 карбованців до 230. Кому потрібна така приватизація? Мабуть, тим, хто потім перепродує квартири за валюту. А для таких, як ми — це кабала. Будь ласка, дайте відповідь через газету: чи правильно це?

М. КОПИТКО.
Київ.

Маргарита Миколаївна приїхала до редакції. Від хвилювання й обурення ледь стримувала себе. Ще б пак! За скупі свої збереження хворі батьки вирішили зробити добру справу своєму синові. А вийшло, підсунули свиню? Чому ж так підскочила квартплата? І чи правильно чинить райжитлоуправління? За роз'ясненням звертаюся спершу до бухгалтера житлоуправління Дніпровського району Києва **Т. КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ.**

— Все правильно,— відповідає Тамара Андріївна.— Якщо раніше капітальний ремонт усіх житлових будинків проводили переважно за рахунок бюджетних коштів, то після приватизації квартир ми підвищуємо квартплату і відповідні суми перераховуємо на рахунок капітального ремонту будинків. Інакше де ж узяти кошти на капремонт повністю приватизованого будинку чи окремих квартир?

Чи це не самоуправство житлоуправління Дніпровського району? За уточненням і додатковим роз'ясненням звертаюся до начальника житлового управління Держкомітету України по житлово-комунальному господарству **А. ОХРІМЧУКА.**

— Вартість оплати приватизованих квартир наші служби підвищували відповідно до постанови Кабінету міністрів України «Про продаж квартир у власність»,— відповів Анатолій Васильович.— І таке велике зростання її пов'язане було з підвищенням цін на будівельні матеріали, устаткування для будинків, собівартості утримання житлового фонду. Так що у Дніпровському районі Києва, як і в інших таких ситуаціях, все зроблено правильно.

— Але ж всі ми пам'ятаємо гарячу дискусію на сесії Верховної Ради України про вартість оплати за приватизовані квартири під час обговорення проекту Закону «Про приватизацію державного житлового фонду»...

— У статті 13 прийнятого Закону зазначено, що до впровадження реформи системи оплати праці зберігається діючий порядок державних дотацій на обслуговування, утримання, ремонт державного і приватизованого житлового фонду, комунальні послуги.

Тож, виходить, ярмо, наділе батьками Копитками своєму синові, на деякий час послабшає. Як буде після реформи, поживемо — побачимо. Але ті, хто планує придбати у власність квартири, мають добряче помізкувати, порахувати. Бо ж оплата державних і приватизованих квартир все-таки буде, мабуть, різна.

Бесіду вів
Яків ГАЛЬЧЕНКО.

ГАРАНТОВАНА СУМА ВІД ТАТА

Чи існує новий порядок стягнення аліментів? Яка частина їх і з якої мінімальної зарплати вони стягуються?

Про це запитують Є. Король з Краматорська Донецької області, О. Радченко з Красностава Борзнянського району Чернігівської області, Н. Бєляєва з Миколаєва.

У цьому запитанні нам допомогла розібратися Ольга ТРАЗАНОВА — заступник начальника управління організаційного забезпечення діяльності судів Міністерства юстиції України.

— До статті 82 Кодексу законів про шлюб та сім'ю, яка визначає порядок стягнення аліментів, сесією Верховної Ради України недавно внесено зміни. Тепер аліменти стягуються в розмірі четвертої частини на одну дитину від будь-якої суми заробітної плати. На двох дітей — третя частина, на трьох і більше — половина заробітку, але не менше четвертої частини мінімальної заробітної плати на кожну дитину.

Тепер мінімальною зарплатою визнано 900 купонів. Отже, 225 купонів — це гарантована сума, яку повинна одержувати мати на кожну дитину щомісяця.

ВСЕ СВОЄ ВЕЗТИМУ З СОБОЮ

Щороку здійснюю автоподорожі на Волгу. І нині збираюсь. Але за умов нестачі продуктів, змушений дещо везти з собою. Тут і виникає запитання: чи не ускладнить це виїзд з України?

Юрій ВЕЧІРКО.
Львів.

Відповідає читачеві заступник начальника відділу по контролю вивозу товарів за межі республіки Міністерства внутрішніх справ України Петро ЯКОВИЦЬКИЙ:

— Згідно з пунктом четвертим постанови Кабінету міністрів України «Про порядок вивозу товарів народного споживання за межі Української РСР» від 24.07.91 року, громадянам дозволяється вивозити лише речі особистого користування. Це вимушений захід. З початку року нами попереджено майже 13 тисяч спроб вивезення товарів громадянами на загальну суму понад 44 мільйони карбованців. Припинено 4200 спроб незаконного вивезення товарів підприємствами та організаціями. В них вилучено продовольчих товарів на суму 32827,9 тисячі карбованців, а непродовольчих — 331678,9 тисячі. Всього повернуто державі товарів на суму 1 мільярд 322 мільйони карбованців. Тому, щоб запобігти неприємностям під час виїзду з України, читач може везти з собою тільки ту кількість харчових продуктів, яка потрібна для особистої потреби з розрахунку на кожного члена подорожі та з урахуванням часу перебування в сусідній державі.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

СУБОТА
11 липня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Грає С. Терентьєв.
9.20 Документальний відеофільм «НЛО з... 1908 року».
10.10 «Лис Микита». Вистава Першого українського театру для дітей.
11.55 Антон Чехов та інші.
12.55 Привіт, Маріє! І відбірковий тур Міжнародного фестивалю популярної музики.
13.30 УТН.
13.45 Доброго вам здоров'я.
14.20 Для дітей. Художній фільм «Принцеса-Пава».
15.50 Відеофільм-вистава «Закон».
17.15 Вундеркінди і меценати. Благодійна музична програма.
18.25 Відродити душу. Живописець Ю. Луцкевич.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільми.
19.30 Плеяда. Художньо-публіцистична програма.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 «ДНІПРО».
21.35 Арт-майдан.
23.05 УТН.
23.20 Художній фільм «Суєта суєт».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.30 Суботній ранок ділової людини.
7.30 Ранкова гімнастика.
7.40 Спорт для всіх.
8.10 Прем'єра науково-популярного телефільму «Музичні інструменти та їх історії». 5 серія.
8.40 Як досягти успіху.
8.55 Радіо «Труба».
9.25 Центр.
10.05 Ельдорадо.
10.35 Музичний кіоск.
11.05 ЕХ. Екологічна хроніка.
11.20 Свято в Орлеані.
11.40 «Доходне місце». Телевікторина.
12.30 Документальний телефільм «Німці у другій світовій війні». Фільм 5.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Книжковий двір.
15.15 Художній телефільм «Легкі кроки».
16.55 Браво.
17.55 Мультфільм «Бджола Майя».
18.25 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Вбивство» з кіносерії «Корупція».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Під знаком зодіака. «Рак».
22.05 Європа плюс.
23.00 Новини.
23.25 Нічний канал. «Сно-бачення».

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Документальна панорама.
8.00 Баскетбольний огляд НБА.
8.30 Непізнаний Всесвіт.
9.20 Ескулап.
9.30 Якщо вам після...
10.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
12.00 Концерт ансамблю «Березка».
13.00 Вісті.
13.20 Ура, канікули. «Як проводять канікули Болек та Льолек».
14.25 Тай-брейк. Тенісний огляд.
14.55 Козирна дама.
15.25 Театральний роз'їзд.
16.15 Пілігрим.
17.00 Контрасти.
17.40 Парламентський вісник.
17.55 Програма «А».
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Київська панорама.
19.40 Наші пісні. Концерт української та російської пісні.
20.15 Фестиваль мистецтв «Красна площа запрошує...».
22.30 Реклама.
22.35 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.50 Із залу Конституційного суду Росії.
23.10 «Граки». Художній фільм.

4 (ОСВІТНЯ) ПРОГРАМА

08.00 Я в Росії.
08.50 Ритмічна гімнастика.
09.20 Фільм — дітям. «Довга пам'ять».
11.25 Концерт ансамблю народної музики, пісні і танцю «Російська Північ».
11.55 Допоможи собі сам.
12.25—15.00 Студія телепрограм «Тет-а-тет»:
12.25 Мультфільми.
13.00 Художній фільм «Котяче око». Гостросюжетна стрічка за оповіданнями Стівена Кінга.
14.30 Відеомузика.
15.00 Під знаком Пі.
15.50 Біблія — погляд на світ. 4 серія.
16.15 Документальний телефільм «Дзеркало часу».
17.00 Зустріч в Концертній студії Останкіно з письменником А. Панченком.
18.00 Відеоспорт. Бейсбол. Чемпіонат США серед професіоналів. Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Півфінал.
19.30—22.15 Студія телепрограм «Тет-а-тет»:
19.30 Мультфільми.
20.00 Багатосерійний телефільм «Втілення мрії». 4 серія.
20.25 Художній фільм «Коктейль».
22.15 «Дах». Художній фільм.

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 252047 Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61, 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-44.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 437.758.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Зам. 0311129.

1 2 3 4 5 6 7 8 9